

Prøver – Evaluering – Undervisning

Engelsk

Maj-juni 2008

Indhold

Indledning	2
FSA, skriftlig prøve	3
FSA, mundtlig prøve	10
Den nye karakterskala	22
Prøve på særlige vilkår	22
Tak til censorerne	23
FS10, skriftlig prøve	23
Den nye karakterskala	28
Praktiske forhold	28
FS10, mundtlig prøve	29
Tak til censorerne	30

Indledning

Forrige skoleår var et år præget af mange ændringer inden for prøverne på FSA-niveau. Prøverne blev obligatoriske, og udtræksprøverne blev introduceret. Det betød, at der i engelsk kom en ny mundtlig prøveform, samt at der blev indført en prøve i skriftlig engelsk som udtræk. I skoleåret 2007/2008 er der blevet arbejdet videre med at få implementeret de nye prøveformer.

Det har givet en større ro blandt engelsklærerne, at prøveformerne har været afprøvet før – måske ikke af den enkelte lærer, men så af en kollega på skolen. Der er blevet gjort flittigt brug af de erfaringer, der blev gjort sidste år. Disse har man blandt andet kunnet læse om i sidste års PEU-hæfte.

Efter endnu en veloverstået prøvetermin er det atter tid til at sammenfatte de erfaringer, der er blevet gjort. Prøveterminen har været præget af travlhed, men samtidig stor beredvillighed til at gøre sit bedste fra såvel lærer- og censor- som fra elevside. Langt de fleste elever har haft en god og positiv oplevelse ved at skulle vise, hvad de kunne.

60.625 elever har aflagt den mundtlige prøve i engelsk på FSA-niveau. Den skriftlige prøve på FSA-niveau er blevet udtrykket for 12.252 elever.

FS10-prøven blev aflagt af henholdsvis 23.973 elever til den mundtlige prøve og 24.385 til den skriftlige prøve.

FSA, skriftlig prøve

Prøven i skriftlig engelsk blev introduceret sidste år. Efter to prøveterminer samt en sygeprøve må det konstateres, at det er en god prøveform. Afprøvningen i de fire områder lytteforståelse, læseforståelse, sprog og sprogbrug samt fri skriftlig fremstilling giver et godt billede af den enkelte elevs kompetencer. Dette kombineret med den objektive retning af de tre første dele af prøven giver en valid og pålidelig prøveform. Prøven er blevet vel modtaget af såvel lærere som elever. Der kan samtidig ifølge censorevalueringerne allerede spores en svag bedring af elevernes niveau i skriftlig engelsk. Indførelsen af den skriftlige prøve har formentligt i mange tilfælde haft den effekt, at der bliver lagt mere vægt på det skriftlige arbejde i engelskundervisningen.

Mange lærere lader deres elever prøve de tidligere udsendte prøvesæt. Det er en god idé. Eleverne får på den måde en fornemmelse af, hvilke opgavetyper de kan blive præsenteret for, samt hvordan de kan disponere deres tid.

Hæfte 1 (en time)

Listening Comprehension

Lyttedelen er inddelt i tre kortere enkeltstående lytteøvelser. På den måde bliver eleverne præsenteret for forskellige typer engelsk samt ordforråd, der dækker vidt forskellige emner.

Den første lytteøvelse er den letteste og bliver kun afspillet én gang, hvilket eleverne udtrykkeligt bliver gjort opmærksomme på inden afspilningen. Eleverne får god tid til at læse spørgsmålene igennem, inden de skal lytte til historien. Det ser ikke ud til at have voldt eleverne problemer, at de kun hører den én gang. Lytteøvelsen handler om en dreng, som sætter ild til noget papir under en skoleudflugt. Opgaven hertil er en multiple-choice-opgave, som må siges at have fungeret efter hensigten.

I anden sektion er det en canadisk dame, som fortæller om sin barndom. Opgavetypen her er ny i forhold til sidste sommers prøvesæt – den er dog blevet afprøvet i decembersættet. Lytteøvelsen afspilles to gange. I hæftet er der et resumé af det, der bliver fortalt på cd'en. Der mangler imidlertid et ord i hver sætning. Eleverne skal indsætte nøjagtigt det ord, som bliver brugt på cd'en. Denne opgave har voldt en del elever problemer. Dels er der nogle, som ikke har set denne opgavetype før, dels er der

nogle, som synes, det er uoverkommeligt at skulle skrive et ord, som de ikke rigtigt ved, hvordan staves. Derfor har de ganske enkelt sprunget denne opgave over. Svarene bliver godkendt, såfremt ordene kan genkendes og har den korrekte grammatiske form. Det er ganske interessant at se, hvor mange forskellige måder eleverne kan stave for eksempel educate på, som en censor skriver i sin evaluering.

I sektion tre skal eleverne lytte til en nyhedsudsendelse. Denne lytteøvelse bliver ligeledes afspillet to gange. Opgaven hertil er en multiple-choice-opgave. Det kræver imidlertid, at eleverne lytter efter detaljerne. De, der ikke lytter godt efter, kan blive fristet til at vælge forkerte svar, da der i alle svarmuligheder er brugt ord, som også bliver anvendt på cd'en. Der er fem opgaver til denne lytteøvelse. Den sidste opgave er dog en opgave, hvor eleverne skal krydse af, hvilke emner nyhedsudsendelsen omhandler samlet set. Opgaverne i denne sektion har vist sig at være en stor udfordring for mange elever.

Lyttedelen er af nogle elever blevet opfattet som vanskeligere end sidste sommer, da der er en opgave, hvor eleverne selv skal producere et svar frem for blot at vælge et svar blandt de muligheder, der er i en multiple-choice-opgave. Det er vigtigt, at lærerne gør eleverne opmærksomme på, at der kan forekomme nye opgavetyper. Denne prøveform er ny i Danmark, og derfor er man nødt til at gøre sig nogle erfaringer med, hvilke opgavetyper der bedst viser elevernes standpunkt. Det gælder om at lave nogle opgaver, som giver såvel de dygtige som de svagere elever mulighed for at vise, hvad de kan. Det vil sige, at det kun er relativt få elever, som skal kunne løse alle opgaver rigtigt. Forcensuren, som karakterfordelingen laves ud fra, har således vist, at elever med to fejl i år opnår karakteren 12. Der arbejdes hen imod, at lyttedelen gøres længere, mens læsedelen gøres tilsvarende kortere. De to dele vil derfor stadigvæk kunne gennemføres inden for en time. Dette vil naturligvis blive skrevet uden på det aktuelle opgavehæfte.

Reading Comprehension

Der er afsat 40 minutter til læseprøven i det foreliggende prøvesæt, hvilket har vist sig at passe godt til den tekstmængde og de opgaver, der er i hæftet. Denne del er inddelt i fire sektioner.

Første sektion består af fem korte autentiske læsetekster. Det er tekster såsom skilte, håndbogsuddrag, et brev og anvisninger. Alle tekster er det yderst relevant at kunne forstå. Ikke desto mindre har det vist sig, at adskillige elever har fejl i netop disse opgaver. Dette skyldes sandsynligvis, at jo kortere teksten er, des mere påkrævet er det, at eleven forstår hvert eneste ord. Opgavetyper er multiple-choice.

I anden sektion bliver eleverne præsenteret for en længere tekst, som handler om space exploration. Teksten er opdelt i syv afsnit, hvortil eleverne skal finde den rigtige overskrift. Der er 11 overskrifter, som eleverne kan vælge imellem. I denne opgavetype, multiple-matching, som eleverne kender fra tidligere sæt, ville det være en god idé at opfordre eleverne til at kigge de overskydende tekster igennem for at tjekke, om der måske var en overskrift eller to, som ville matche bedre end de løsninger, som eleverne er kommet frem til.

I sektion tre er der igen en opgave af typen multiple-matching. Her skal eleverne matche beskrivelserne af otte elever med seks af disses udtalelser om, hvordan de forbereder sig før en eksamen. I denne opgave skal eleverne uddrage specifikke informationer og opnå en detaljeret forståelse. Denne opgave har de fleste elever klaret helt eller delvist rigtigt.

Endelig er der i sektion fire den længste sammenhængende tekst i opgavesættet. Det er en avisartikel, der handler om en paraglider, der kommer ud for en ulykke. Til denne tekst er der ni multiple-choice-opgaver: fem, der tester indholdsforståelse, og fire, der tester forståelsen af fire specifikke ord. Indholdsspørgsmålene har været relativt lette for eleverne, hvorimod ordforståelsen har voldt mange problemer.

Langt de fleste beskikkede censorer giver i deres evaluering udtryk for, at sværhedsgraden i læsedelen har været passende. I omsætningstabellen ses det dog også her, at karakteren 12 kan opnås selv med et par fejl, hvilket svarer til beskrivelsen af denne karakter.

Hæfte 2 (to timer)

Language Use

I sprog og sprogbrugsdelen bliver eleverne i dette års prøvesæt først prøvet i at sætte verberne i en sammenhængende tekst i simple past tense. Det er tydeligt, at nogle klasser har øvet dette område, hvorimod der er andre, hvor hovedparten af eleverne ikke er i stand til at løse denne opgavetype bare nogenlunde rigtigt. Egentlig er det forbavsende; dels er det et vigtigt område, der har været med i samtlige tidligere prøvesæt, dels er det forholdsvis enkelt for eleverne at bruge de tilladte hjælpemidler til at slå datidsformerne op i. Censorerne melder tilbage, at det er deres indtryk, at mange elever slet ikke bruger de tilladte hjælpemidler. Eleverne gætter på, hvad de uregelmæssige verber hedder i datid, og de tjekker ikke, om de har stavet ordet rigtigt. Ganske mange elever har haft svært ved opgave

nummer 8, hvor der er konsonantfordobling i dragged. Der er utrolig mange elever, der ikke ved, at datid af be er was – ganske mange skriver is!

Opgaverne i næste sektion ser ud til at have været relativt nemme for de fleste elever. Her skal de indsætte det rigtige ord i nogle sætninger. De skal vælge den rigtige ordklasse/form blandt ord af samme oprindelse. Også her er der overskydende ord.

I den tredje opgave skal eleverne indsætte de rigtige phrasal verbs i otte sætninger. Som altid er der overskydende løsningsmuligheder at vælge imellem. Dette er en opgave, som har voldt en del elever problemer. Ved brug af ordbog ville det være relativt nemt at løse denne opgave – vel at mærke, hvis eleverne ved, hvordan de slår op, når de skal finde betydningen i forbindelsen verbum præposition. Specielt udtrykket fell out i opgave nummer 32 har været vanskelig. Ligesom det har været svært for en del elever at gennemskue, at i opgave nummer 28 skal cheered up deles på to linjer, så svaret bliver: cheered him up.

Den sidste opgave er den velkendte med at finde 10 fejl og korrigere dem. Der er til stadighed flere elever, der bliver i stand til at løse denne opgavetype. Dog er der en tendens til, at de svagere elever opgiver den på forhånd. En del elever finder fejlene, men får ikke rettet dem til det helt rigtige, for eksempel i den sidste fejl, unforgettably, hvor de ganske rigtigt retter y til e, men glemmer det ene t, når de skal skrive ordet. Det er en ærgerlig fejl at lave. Nogle få elever er taktiske, da de ved, at det ikke tæller som fejl at rette et forkert ord (altså et ord, som ikke indeholder fejl), derfor retter de alt for mange ”fejl” for at være på den sikre side.

Free Writing

I dette års prøvesæt skal eleverne skrive om deres ”favourite pastime or interest”. Når der kun er et emne, er det vigtigt, at det er et emne, som alle elever har mulighed for at skrive om. Det, må man sige, bliver opfyldt med dette. Som en censor skriver:

”Et fantastisk emne, der gjorde, at alle kunne være med”.

Andre fremhæver, at det er godt med et billede, så eleverne kan forestille sig, hvem de skriver til. Ligesom det er fint med spørgsmålene i oplægget, så eleverne får en disposition at arbejde ud fra.

Specielt giver det en fin afrunding, at eleverne skal skrive om, hvad deres fritidsbeskæftigelse betyder for dem. Censorerne skriver blandt andet:

”Efter at have rettet 200-300 opgaver af denne slags har man virkeligt et godt indtryk af, hvad unge mennesker beskæftiger sig med i deres fritid”.

”De fleste skriver om deres sport eller scooter. Der er dog også nogle, der lader sig inspirere af oplægget og fortæller om en farlig sport”.

”Eleverne er gode til at fortælle. Nogle kunne godt skrive mindre og rette mere. De skriver simpelthen for meget. Lærerne skal understrege over for deres elever, at 350-450 ord skal tages bogstaveligt. Lær dem at bruge ordtælleren!”

De fleste elever har nu lært, hvordan et brev skal sættes op – de får desuden god hjælp ved at bruge skabelonen fra oplægget. Nogle elever tror dog, at pen pal er et navn og underskriver sig hermed. Næsten alle elever har skrevet opgaver, der kom op på de 350 ord. Nu gælder det om at indskærpe over for eleverne, at de ikke må skrive for lange opgaver, men skal holde sig til de cirka 450 fastsatte ord. Det er bedre, at de arbejder med kvaliteten frem for kvantiteten! Ganske få elever afleverede ingen fri skriftlig opgave. Her er det et stort ønske fra censorside, at eleverne som minimum afleverer et stykke papir med deres navn på, så censorerne kan se, at opgaven ikke er blevet væk.

Der har været mange gode, gennemarbejdede opgaver imellem. Det kan ses, at de fleste klasser har beskæftiget sig med den skriftlige disciplin, og at eleverne stort set er blevet bedre til at udtrykke sig skriftligt sammenlignet med sidste år.

It

Næsten alle elever skrev på computer, men der var enkelte klasser indimellem, hvor alle skrev i hånden. Censorerne melder tilbage, at disse klasser så ud til at klare sig dårligere. Nogle af de fejl, som de lavede, ville formentlig være blevet opsnappet af stavekontrollen på pc'en. Skoler, som lod eleverne skrive på pc til skriftlig dansk, syntes ikke, det var nødvendigt i engelsk. Det er det! Hermed en opfordring til engelsklærerne om at sørge for, at deres elever får den mulighed. Det kan desuden være ganske svært for censorerne at læse opgaver, der er skrevet i hånden, meldes der tilbage.

De fleste elever er gode til at bruge redigeringsredskaberne på computeren, men det kniber med at bruge stave- og grammatikkontrollen hensigtsmæssigt. Det kræver øvelse.

Det skal indskræpes, at eleverne ikke må have adgang til internettet eller andre dokumenter på computeren under prøven. Eleverne må ikke indsætte billeder eller illustrationer i deres besvarelser, da de ikke må have adgang til andre mapper og filer under prøven.

Det er dejligt at se, at næsten alle elever skriver med skriftstørrelse 12 eller 14 og med en let læsbar skrifttype, som det tidligere er blevet anbefalet.

Fejltyper

Censorerne melder om nogle elever, der forfalder til at bruge sms-sprog. Eleverne bør advares mod dette, ligesom de bør advares imod at bruge bandeord og talesprog. Der er endvidere mange danismer i elevernes sprog samt fejlagtige ordbogsopslag, som bliver ufrivilligt morsomme, for eksempel:

“I knight every day” (en ridder rider).

“Offshore handball I have a boyfriend” (hvad laver de mon ude i Nordsøen?).

”I was washing it on TV” (et fjernsyn med mange funktioner?).

”Thanks for the leather you sent me” (eksport af huder?).

“There are a couch in football” (en magelig sportsgren!).

“The son is shining” (enhver forælders drøm!).

“After a month training I became good eunuch” (golf er en farlig sport!).

Derudover er der de sædvanlige forvekslingsord (homofoner og false friends) som for eksempel:

Bag/back

Your/you're

His/he's

God/good

Quite/quiet

Food/foot

Which/witch

Der er ligeledes en del kongruens- og ordstillingsfejl. Her er et eksempel, hvor sætningens betydning helt ændres:

“I had two dogs, the one died the other sold my mum and dad”.

At udtrykke sig skriftligt på et fremmedsprog kræver træning. Det vil der uden tvivl blive arbejdet mere med i undervisningen i fremtiden. Det er nødvendigt allerede i begynderundervisningen at arbejde med små skriftlige, alderssvarende opgaver.

Vurdering

Til hvert prøvesæt bliver der udarbejdet en facitdel til de første tre dele, som lægges på Skolestyrelsens hjemmeside umiddelbart efter prøvens afholdelse. Det er kun de i facitlisten godkendte løsninger, som må godkendes som rigtige. Ved en forcen sur fremstilles der en omsætningstabel, der ligeledes lægges på Skolestyrelsens hjemmeside. Dette vil i sagens natur først ske et par uger efter prøvens afholdelse, da der skal rettes et vist antal opgaver til statistisk brug. Fremstilling af omsætningstabellen sker på baggrund af dette statistiske materiale. Ved fremstillingen af omsætningstabellen bliver der ligeledes taget højde for, om der har været særlige forhold under prøven, for eksempel om en opgave har været særligt vanskelig, eller om flere end den i facitlisten udmeldte løsning kan accepteres. Dette var dog ikke tilfældet i år.

Det er vigtigt at pointere, at såvel facitliste som omsætningstabel fra Skolestyrelsen skal følges. Lærerne/censorerne må ikke udarbejde deres egne.

Det anbefales at benytte evalueringsskemaet i prøvevejledningen til bedømmelse af den frie skriftlige fremstilling. Det skal dog pointeres, at der lægges mest vægt på afsnittet med sprog og sprogbrug.

Ønsker for fremtiden

For censorerne tegner der sig et billede af, at der skal arbejdes mere med:

- Læsestrategier, blandt andet for nærlæsning af tekster (mange elever er for overfladiske og falder i diverse fælder)
- Skrivestrategier
- Træning i/kraftig opfordring til eleverne om at bruge deres hjælpemidler i anden del af prøven

- Træning i at skrive på computer
- Øvelse i at overholde længden på de fastsatte 350-450 ord
- Træning i at forstå opgaveformuleringer og grammatiske termer på engelsk.

Eleverne skal desuden mindes om, at de bør aflevere et tomt ark med navn på, hvis de ikke afleverer den frie skriftlige opgave.

Prøvelokalet

Eleverne kan eventuelt skifte lokale mellem første og anden del af prøven, så man sikrer sig, at der både er optimale forhold til lyttedelen og samtidig mulighed for at skrive på pc. Her skal det ligeledes medtænkes, at der skal være plads til opslag i ordbøger og grammatisk oversigt.

Det er vigtigt, at eleverne placeres med så stor afstand, at de ikke kan se hinandens opgaver. Da de tre første dele af den skriftlige prøve består af multiple-choice-opgaver, kan eleverne forholdsvis nemt komme til at se, hvor naboen har sat sit kryds.

Ændringer på vej

Da prøverne stadigvæk er nye, må det forventes, at der hele tiden vil ske tilpasninger og små justeringer ud fra de erfaringer, der bliver gjort. Det er derfor vigtigt konstant at holde sig orienteret ved hjælp af Skolestyrelsens hjemmeside (Se <http://www.skolestyrelsen.dk/skolen/afsluttende%20proever.aspx>) og fagkonsulentens konference i SkoleKom.

Det har vist sig vanskeligt at give en valid og pålidelig bedømmelse af elevernes niveau i lyttedelen på kun 20 minutter. Derfor vil der – som tidligere skrevet – fra decemberterminen 2008 ske en ændring af tidsfordelingen mellem lytte- og læsedelen, således at lyttedelen bliver fem-ti minutter længere og læsedelen tilsvarende kortere. Ved at kunne stille eleverne flere opgaver til lyttedelen øges validiteten og pålideligheden.

FSA, mundtlig prøve

Det er nu andet år, eleverne er gået til prøve efter den nye prøveform. Det betyder, at mange lærere og elever har været bedre forberedt og har følt sig langt sikrere på, hvordan det hele kunne tilrettelægges og føres ud i livet. Selvom det ikke er de samme elever og i mange tilfælde heller ikke de samme lærere,

så er erfaringerne fra sidste år blevet brugt. Nogle områder er desuden blevet præciseret eller ændret i prøvevejledningen. Det har heldigvis vist sig, at de fleste lærere er velorienterede om dette. I det hele taget melder censorerne tilbage om engagerede og velforberedte lærere i langt de fleste tilfælde.

Tekstopgivelser

De fleste skoler opgiver et bredt udvalg af tekster, der repræsenterer alle former for udtryksformer og kilder. Det er en blanding af meget forskelligt fra lærebogssystemer, avisudklip, sange, uddrag af tv-reportager til uddrag af romaner. Der er en udpræget tendens til, at teksterne tages fra diverse lærebogssystemer. I de fleste tilfælde dog blandet med helt aktuelle tekster hentet fra for eksempel internettet.

Alle sørger efterhånden for at opgive ikke-skrevet materiale. Det kan være billeder og sange (lyd), men frem for alt opgives der film – både dokumentar- og spillefilm. Adskillige lærere opgiver en film til hvert af de overordnede temaer. De forholdsvis nye regler, der er kommet for visning af film i klasserne, har absolut været en gevinst for engelskundervisningen.

Der skal være alsidighed i tekstopgivelserne, og de skal dække de stofområder, som eleverne har arbejdet med i årets løb. Der skal indgå forskellige overordnede temaer om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Det vil helt naturligt først og fremmest være tekster fra England og USA, der opgives, men derudover kan der inddrages tekster fra Australien, Irland, Canada eller eventuelt lande, hvor engelsk er det mest benyttede fællessprog. Det er således ikke formålstjenligt at vælge et tema som for eksempel den franske revolution eller forhold i Danmark. Det er der flere grunde til. For det første skal eleverne vise viden om kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Denne viden indsamles gennem årets arbejde. Dernæst er der ordforrådet. Det kan virke temmelig forstyrrende på intonationen, hvis eleverne hele tiden skal udtale ikke-engelske navne og steder. Men det er naturligvis fint, hvis eleverne i løbet af samtalen kan perspektivere og drage sammenligninger mellem forhold i engelsktalende lande og Danmark eller andre relevante steder.

I prøvebekendtgørelsen står der, at der til den mundtlige prøve opgives et alsidigt sammensat stof inden for fagets CKF'er. Opgivelserne skal omfatte 30-40 normalsider af passende sværhedsgrad. Dette skal forstås sådan, at den enkelte elevs samlede opgivelser skal ligge mellem 30 og 40 normalsider. Klassens tekstopgivelser fra årets arbejde og elevens kilder til det selvvalgte emne må tilsammen ikke overskride 40 normalsider. Det vil typisk være sådan, at de fælles opgivelser ligger på 30-32 normalsider, så der er

god plads til elevernes egne kilder. Der er ikke noget krav om, hvor mange normalsider elevernes kilder skal være på.

Der er naturligvis stadigvæk mulighed for individuelle tekstopgivelser. Det er blot yderst få lærere, der benytter sig af det.

Inden tekstopgivelserne sendes til censor, skal de være underskrevet af skolens leder. Ligeledes skal dispositionen til det selvvalgte emne være underskrevet af lærer og elev, inden denne sendes til censor.

Temaer

De fleste lærere ordner deres tekstopgivelser i overordnede temaer, hvilket er med til at fremme overskueligheden. De overordnede temaer skal dog ikke være for brede, da det så senere kan være svært at undgå emnesammenfald, når eleven skal trække sit igangsættende spørgsmål. Der har for eksempel været en del diskussion om, hvorvidt et land kan være et tema. Det kan det ikke, da det er alt for bredt. Stort set alle andre temaer og emner ville kunne komme ind herunder. Det vil være langt bedre at afgrænse temaet til for eksempel Schools in ..., Minorities in ... eller slet og ret Schools, Minorities etc.

Det vil være passende, hvis man i en klasse opererer med fire-seks temaer. Tre vil være for lidt, da det ene tema går fra i lodtrækningen.

De opgivne temaer er relevante og spændende for denne aldersgruppe at beskæftige sig med, skriver censorerne. Forhåbentlig har eleverne selv haft indflydelse på, hvilke temaer der skulle arbejdes med i årets løb. Hvis de har det, vil det også være lettere for dem at finde et selvvalgt emne, som har deres interesse.

Elevers selvvalgte emne

Der skelnes mellem ”overordnet tema” og ”selvvalgt emne”. Under hvert tema vil der altså være nogle emner.

De selvvalgte emner bærer i år præg af, at prøven har været afprøvet en gang, og derfor har lærerne haft lettere ved at informere eleverne om, hvad prøven går ud på, og hvordan eleverne skal gribe denne del af prøven an.

”Emnerne er blevet mere varierede og interessante, generelt betragtet”, skriver en censor.

Her skal det også pointeres, at elevernes selvvalgte emne skal tage udgangspunkt i kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Det er altså ikke i orden, hvis eleverne vælger et typisk dansk emne som for eksempel en kendt dansker.

En censor skriver: ”Elevernes emnevalg lå så langt fra lærerens overordnede temaer, at jeg ikke kunne se sammenhængen”.

Læreren bør blandt andet derfor sende censor en oversigt, hvoraf det tydeligt fremgår, hvilket overordnet tema og hvilket selvvalgt emne den enkelte elev har valgt. Ligesom eleven på sin disposition bør påføre begge dele.

Dispositionen

Der var mange gode og overskuelige dispositioner. En censor skriver:

”Der var stor spredning i dispositionerne. Det er meget tydeligt at se de steder, hvor læreren reelt har fungeret som vejleder og har vidst, hvad opgaven gik ud på”.

Men nogle havde udarbejdet dispositioner med alt for meget tekst, hvilket medførte, at de nærmest kom til at læse op. Her må læreren vejlede eleven om, at dispositionen på denne måde ikke bliver en hjælp. Erfaringerne viser, at de dispositioner, der fungerer bedst, er nogle i stil med nedenstående eksempel:

Outline

Name: xxxx

Main topic: Minorities

My topic: Between two cultures

1. Why did I choose this subject?

My family background

Teenage identity problems

Interest

2. Generation X

Globalization

Multi-ethnic parents

Ghettos

Crime

3. Affect on children

Parental support

Lonesomeness

Racism

4. My own experience

Am I rootless?

Is this a common phenomenon?

Can it be prevented?

Sources:

Film: East Is East

Bend It Like Beckham

Act and Respond 6, Alinea: A Teenage Love Story 1,5 ns

http://www.midweek.com/content/columns/newsmaker_article/torn_between_two_cultures/ 2 ns

<http://www.chicagopublicradio.org/content.aspx?audioID=16359> 2,2 ns

Pupil's signature_____ **Teacher's signature**_____

Eleverne skal på dispositionen anføre, hvor mange normalsider de enkelte kilder fylder. Det er kun tilladt at opgive engelsksprogede kilder. Eleverne kan godt læse danske kilder ved siden af, ligesom de også kan læse langt flere sider, end de skriver på dispositionen. Det vil være naturligt at gøre dette for at kunne udvælge lige netop de kilder, som de ønsker at benytte. Det er blot de kilder, som er nævnt på dispositionen, som de skal kunne redegøre for. Eleverne skal gøres opmærksomme på, at deres

kildefortegnelse skal afspejle, at der er blevet arbejdet med forskellige teksttyper i løbet af året – for eksempel skrevne og ikke-skrevne materialer, sagprosa, digte, sange, litteratur, billed- og lydmateriale.

Nogle elever har ment, at de bare kunne bruge egne erfaringer som kilde. Det kan de ikke. De kan derimod inddrage deres egne erfaringer som et afsluttende punkt på dispositionen.

Nogle steder er der blevet gjort forsøg med at sætte dispositionen op som et mindmap. Det har vist sig at være en rigtig dårlig idé. Dels har eleverne ikke kunnet finde ud af at følge den, og dels har det været svært for censor at finde ud af, hvilket punkt eleven var i gang med. Hvis en elev ønsker at arbejde med en mindmap, kan det ske under udarbejdelsen af dispositionen.

Der er ikke noget krav om, hvor mange normalsider elevens kilder skal fylde – blot må de ikke sammenlagt med de fælles opgivne tekster overskride 40 normalsider. Der meldes fra censorerne om eksempler på klasser, hvor de kom helt op på 70 normalsider!

Der har været en del spørgsmål om, hvorvidt eleverne må opgive kilder fra årets pensum. Reglerne er følgende:

Elevens kilder til det selvvalgte emne kan bestå af kilder fra årets arbejde/årets opgivelser, helt nye kilder eller en blanding heraf.

Elevernes selvstændighed vil ofte vise sig i, om de vælger at fordybe sig i nye kilder, eller om de holder sig til kilder fra årets opgivelser.

Det kan anbefales, at læreren beder om en kopi/udskrift af elevernes kilder. Hvis man ikke har dispositionerne elektronisk, kan det være ret tidskrævende og besværligt at skulle skrive de lange internetadresser af.

Den færdige disposition underskrives af lærer og elev. På denne måde kan der ikke herske tvivl om, hvilken udgave der er gældende. Med sin underskrift godkender læreren ligeledes dispositionen. Det er en god ide, hvis læreren har en ekstra kopi liggende ved prøven, da nogle elever kan have glemt deres disposition eller have skrevet på det medbragte eksemplar.

Det vil være hensigtsmæssigt at lære eleverne, at en disposition hedder *outline* på engelsk.

Sidste år blev der åbnet mulighed for, at eleverne kunne sætte et billede på dispositionen, hvis det var relevant/nødvendigt for fremlæggelsen. Der er i år set mange eksempler på illustrerede dispositioner, hvor illustrationen blot har haft et udsmykkende formål. Det er ikke meningen.

Nogle censorer giver udtryk for, at det kan være svært at få rettet noget i elevernes dispositioner, når de først er gået på læseferie. Her må alle parter være så fleksible som muligt.

Manglende dispositioner

Ganske få elever har ikke fået afleveret en disposition til tiden. De måtte så gå op uden den støtte, som dispositionen ville have givet. Der har været efterlyst sanktionsmuligheder over for disse elever.

Dispositionen i sig selv indgår ikke bedømmelsen, men ifølge evalueringsarket side 41 i prøvevejledningen skal man bedømme, om eleven har forberedt det selvvalgte emne, samt om eleven har overblik over dispositionen. Det afsløres som regel hurtigt i elevens sprog og sprogbrug samt generelle viden om emnet, hvor forberedt eleven er. Læreren må som minimum få eleven til at oplyse, hvilket emne vedkommende har valgt og inden for hvilket overordnet tema.

Lærerne har gjort et stort stykke arbejde for at få inddrevet dispositioner fra samtlige elever, så det er heldigvis kun i yderst få tilfælde, at eleverne er mødt op uden dispositioner.

Hvis en elev ikke møder op til prøven, kommer der til at stå ”udeblevet” på prøvebeviset.

Redegørelsen

Langt de fleste elever har været velforberedte og har ikke haft problemer med at afpasse deres redegørelse til de fem minutter, der er afsat hertil. Nogle elever har endda været så velforberedte, at det kunne lyde som udenadslære. Hvis man får mistanke om det, kan man afbryde eleven med et spørgsmål for at se, om vedkommende nu også forstår, hvad han eller hun siger.

Der er naturligvis også elever i den anden ende af spektret – elever, der møder op uden at vide ret meget om det selvvalgte emne. Men det er heldigvis meget få elever. Langt størstedelen af eleverne har været engagerede og har haft meget på hjerte.

Nogle elever har valgt emner, som fylder meget i deres liv på det personlige plan. Læreren bør nok advare imod det, da det er så tæt på, at det kan være svært at betragte problemet udefra. Ligeledes virker det ubehageligt at skulle give en karakter til en elev, som lige har blotlagt sit problemfyldte liv. Det kan for eksempel være om forhold i familien i forbindelse med skilsmisse.

Denne prøveform er god for både de dygtige og de svagere elever, fordi de alle har mulighed for at forberede sig grundigt på redegørelsen.

Censorerne melder tilbage, at det har været yderst interessant at høre elevernes redegørelser, og at de tit havde lyst til at bruge mere end de stipulerede fem minutter på denne del af prøven.

Lodtrækning

Det blev fra i år præciseret, at prøvespørgsmålet skal være inden for et andet overordnet tema end det, som eleven har valgt sit selvvalgte emne fra.

Nogle lærere har efterlyst en formel for, hvor mange prøvespørgsmål de mindst skal lave. Nogen enkel formel eksisterer ikke. Man skal huske, at det samme prøvespørgsmål kun må bruges to gange, og at den sidste elev skal have mindst fire spørgsmål at vælge imellem. Det eneste, jeg kan råde til, er, at man skal sørge for at lave rigeligt med spørgsmål, da det tema, som eleven har valgt sit emne ud fra, udgår, og da man ikke ved, hvordan elevernes lodtrækning fordeler sig på de forskellige temaer. Man kan prøve at tænke nogle worst case-scenarier igennem og på den måde få en fornemmelse for, hvor mange spørgsmål der er brug for.

Der har ikke været tilbagemeldinger om problemer med lodtrækningen. Nogle censorer har dog måttet bede lærerne lave flere spørgsmål.

Lodtrækningen kan for eksempel foregå på den måde, at prøvespørgsmålene/oplæggene lægges i hver sin plastlomme med ens bagside. Læreren lægger disse spørgsmål frem i temaer (i vifteform for eksempel). Eleverne ved ikke, hvilke temaer der ligger hvor, og samtidig kan læreren med jævne mellemrum bytte rundt på temaerne. Før hver enkelt elev kommer ind, kan man hurtigt fjerne den vifte spørgsmål, som den pågældende elev ikke må trække fra.

En anden måde er at lade elever med samme tema gå op efter hinanden, så der kun er få gange, hvor man skal ændre lodtrækningsmulighederne.

Det er vigtigt, at lærer og censor får drøftet lodtrækningsproceduren i samtalen inden prøven.

Prøvespørgsmålene

I prøvebekendtgørelsen står der: ”Som indgang til samtalen trækker eleven et oplæg/spørgsmål, som skal have indholdsmæssig sammenhæng med et overordnet tema fra tekstopgivelserne”.

Umiddelbart efter redegørelsen skal eleven kunne omstille sig til et nyt emne og være parat til at indgå i en samtale herom. Derfor skal oplægget/spørgsmålet være let overskueligt og umiddelbart til at give sig i kast med. Det er noget forskelligt, hvordan lærerne laver disse oplæg. Der er dog visse mindstekrav, som kan stilles til dem. Der skal stå, hvilket overordnet tema det drejer sig om, samt hvilke tekstopgivelser eleven kan relatere til. Endelig skal der være et igangsættende spørgsmål. Nogle lærere har praktiseret at have lange tekststykker efterfulgt af adskillige spørgsmål, som eleverne kunne vælge imellem. Dette er ikke i orden. I en prøvesituation, hvor eleven ofte er lidt nervøs, kan det virke helt uoverskueligt, og samtidigt har eleven svært ved at vælge, hvor han eller hun vil begynde.

Spørgsmålet skal relatere til noget centralt fra årets arbejde og være relativt enkelt at gå til, men også rumme udfordringer for de dygtige elever. Nogle lærere har valgt at lægge ud med et *statement* og formulere et spørgsmål hertil som for eksempel:

Main topic: Civil Rights

Your question: Rosa Parks started the bus boycott in Alabama. What do you think it was like to live there at that time?

Texts you may relate to:

Rosa Parks

Civil Rights in the South

Burning Mississippi

(Indsat et billede af Rosa Parks siddende i en bus.)

Det er en stor hjælp for specielt de svagere elever, at der er indsat et eller flere billeder på prøveoplægget. Billederne kan få dem til at tænke på de relevante, opgivne tekster, eller de kan give eleverne idéer til, hvilken retning samtalen kunne tage.

Nogle censorer melder tilbage, at lærerne havde lavet spørgsmål, som blot lagde op til genfortælling af læst tekst/film eller var for ”tynde” til at igangsætte en samtale. Dette blev ændret i samarbejde med censor.

Men censorerne beretter ligeledes om mange gode og inspirerende oplæg, som har igangsat interessante samtaler.

Prøveforløbet

”Den nye prøveform får ug med kryds og slange”, skriver en censor.

Alle censorer udtrykker tilfredshed med formen. Det er klart, at der kan være forskellige små skønhedsfejl, men de vil blive rettet hen ad vejen. Prøverne er endvidere blevet gennemført i en hyggelig og afslappet atmosfære. Samtidig giver denne prøveform lidt mere luft, da lærer og censor ikke hele tiden skal holde øje med en forberedelsestid.

Eleven har fem minutter til sin fremlæggelse. Lærerens rolle er at være lyttende og træde til med hjælpende spørgsmål, hvis eleven går i stå.

Det har vist sig, at det for nogle elever kan være svært at skulle omstille sig til et nyt tema efter redegørelsen. Det sproglige niveau ligger ofte på et lidt lavere niveau i samtalen. Men heldigvis er der en gruppe elever, som klarer samtalen lige så fint som redegørelsen.

”Nogle lærere vil gerne ind og have en slags overhøring i de læste tekster, men uden det afsløres det alligevel, om eleverne har læst de opgivne tekster, da de skal have deres ordforråd og baggrundsviden herfra”, skriver en censor.

Denne del af prøven er en samtale og ikke en overhøring i de læste tekster. Derimod forventes det, at eleverne kan relatere til de opgivne tekster og perspektivere til blandt andet forhold i engelsktalende lande og egne forhold. På flere skoler, hvor de havde arbejdet med aktuelle forhold, viste eleverne en

stor viden om kultur- og samfundsforhold. Især om USA, fordi man blandt andet havde beskæftiget sig med præsidentvalget.

Mange lærere har haft en liste med supplerende spørgsmål, som de kunne kaste ind i samtalen for at komme rundt om temaet. Samtalen holdes bedst i gang ved at stille åbne spørgsmål. Ja-/nej-spørgsmål kan lukke samtalen, hvis de ikke følges op af uddybende spørgsmål, så eleven får mulighed for at udtrykke sig sammenhængende.

Censorerne har i forskellig udstrækning deltaget i samtalerne med eleverne, men har dog hele tiden været opmærksomme på at få taget notater til eventuel senere brug.

Lærer og censor skal tage notater, som de hver især skal gemme i et år, så de er i stand til at kunne argumentere for den givne karakter i tilfælde af en klagesag.

Tjekliste

Det har vist sig, at det i vid udstrækning er de samme områder, der volder problemer ved gennemførelsen af den nye prøve. Derfor har jeg udarbejdet en tjekliste, så det er muligt for den enkelte at tjekke, om han eller hun har husket alle ting, inden materialet sendes til censor.

Tekstopgivelser

Der opgives 30-40 normalsider, inklusive elevernes kilder
Underskrives af skolens leder

Disposition

Overordnet tema – selvvalgt emne
Ikke for mange stikord
Normalsidetall på elevernes kilder
En normalside = 1.300 bogstaver uanset teksttype
Ingen danske kilder
Ikke Mig selv som kilde
Flere forskellige teksttyper som kilder
Ingen illustrationer (kun hvor det er absolut nødvendigt)
Underskrift fra lærer og elev

Prøvespørgsmål/oplæg

Overordnet tema

Ikke lange tekststykker, men et igangsættende spørgsmål

Tekstopgivelser, der kan relateres til

Gerne illustrationer

Ingen stikord!

Til censor sendes

Tekstopgivelsesblanketten

Elevernes dispositioner

Prøvespørgsmål/oplæg

Oversigt, der viser sammenhængen mellem elev, overordnet tema og selvvalgt emne

Oversigt over elevrækkefølge til prøven

Følgrebrev, hvor man blandt andet redegør for lodtrækning

Lærerens e-mail-adresse og telefonnummer

Fagkonsulentens konference

På SkoleKom under faget engelsk i grundskolen har fagkonsulenten en underkonference, hvor lærere kan stille spørgsmål om de fortolkningsproblemer, som de kan have med love og regler. Derudover ligger FAQ på EMU under faget engelsk. Her har fagkonsulenten givet svar på mange af de spørgsmål, der stilles i konferencen.

Karakterfastsættelsen

Der har været en høj grad af enighed i karakterfastsættelsen. Langt de fleste har med stor tilfredshed brugt evalueringsarket fra side 41 i prøvebekendtgørelsen. Hvis man bruger to forskellige farver til afkrydsningen, kan man forholdsvis let se den eventuelle forskel på prøvens to dele.

Måske har 7-trins-skalaen været med til at gøre det nemmere at opnå enighed om karaktererne. De færre muligheder gør det nemmere, udtrykker nogle censorer.

Den nye karakterskala

Denne prøvetermin var den første sommer, hvor den nye 7-trins-skala skulle anvendes. Mange lærere har været på kursus i brugen af den nye karakterskala, og alle har kunnet øve sig i at bruge den gennem hele skoleåret.

Langt størsteparten af de mundtlige censorer skriver, at den nye karakterskala har været let at bruge. Man har brugt de beskrivelser, som der er lavet til karaktererne 2, 7 og 12 (Se beskrivelserne her <http://us.uvm.dk/gymnasie/karakter/documents/Engelskinkl.10.kl.220507.pdf>). En del mangler dog det gamle 9-tal, da de synes, at 7-tallet er meget bredt. Ligesom nogle synes, at det kan være svært at skelne mellem -3 og 00. Derudover oplever de, at der blandt eleverne er en opfattelse af, at 7 ikke er en god karakter. Det må være, fordi vi er så tæt på 13-skalaen endnu, at den har en afsmittende virkning. Der udtrykkes optimistisk forventning om, at efter lidt tilvænning vil den ny skala komme til at fungere udmærket. Nogle censorer ville dog have foretrukket, at vi havde fået bogstaver som i andre lande, så vi var ude over sammenligningen med 13-skalaen.

Prøve på særlige vilkår

Elever med funktionsnedsættelse har mulighed for at aflægge folkeskolens afsluttende prøver på særlige vilkår. Vilkårene er fastsat i bekendtgørelse nummer 351 af 19. maj 2005 (Se: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=24798>) samt i Vejledning om fravigelse af bestemmelserne ved folkeskolens afsluttende prøver (Se: <http://www.skolestyrelsen.dk/skolen/afsluttende%20proever/~media/Styrelsen/afsluttendeproever/pdf/4%20Fravigelser/Vejledning%20om%20fravigelse%20af%20080129.ashx>).

Til den mundtlige prøve kan man for eksempel forestille sig, at der afsættes lidt længere tid end de 20 minutter til en elev, der stammer, således at eleven får den tid og ro, der skal til for, at vedkommende kan vise, hvad han eller hun kan.

Til den skriftlige prøve er der mulighed for at få forlænget prøvetiden med 60 minutter. Dette sker forholdsvist, således at første del forlænges med 20 minutter og anden del med 40 minutter. Der er desuden mulighed for at få tilsendt de skriftlige opgaver på cd-rom. Her ligger opgaverne som en pdf-fil, som eleven kan få oplæst ved hjælp af de programmer, som han normalt bruger til dette.

Fravigelserne ved folkeskolens afsluttende prøver har til hensigt at give elever med særlige behov mulighed for at aflægge prøverne på linje med andre elever. Gennem fravigelserne kan der kompenseres for disse elevers særlige vanskeligheder, således at prøverne kan gennemføres med et resultat, som svarer til elevens faglige niveau. Det er ikke hensigten med fravigelserne at kompensere for et generelt svagt standpunkt i faget.

Tak til censorerne

En stor tak til de beskikkede censorer, der har indsendt fyldige og interessante evalueringer af de prøveforløb, som de har deltaget i. Disse evalueringer har dannet grundlag for udarbejdelsen af dette dokument. Ligeledes tak til censorerne, fordi I har medvirket til, at prøverne er blevet gennemført i en god, kollegial atmosfære, samt at den beskikkede censur har været til glæde og gavn for de skoler, der havde beskikket censor i mundtlig engelsk.

FS10, skriftlig prøve

Prøveoplæg

Årets prøveoplæg indeholder som sædvanligt tre emner, som eleverne kan vælge imellem, når de skal skrive deres opgaver. Sættet består af følgende tre valgmuligheder:

1. Advertising – den kulturbundne opgave
2. Friendship – den personlige opgave, der udfordrer elevens viden og erfaring
3. The Road Ahead – den fabulerende opgave

”Et meget indbydende og igangsættende prøveoplæg med gode illustrationer og igangsættende tekster. Opgaverne var klare, og der var en dejlig variation i emnerne, noget for enhver smag”, skriver flere censorer i deres evalueringer.

Advertising

De tre emner har appelleret til forskellige elevgrupper og i forskellig grad. Det 1. emne, Advertising, bliver præsenteret ved et helsidesfoto fra Times Square, hvor der ses en mængde forskellige reklamer. På den modstående side er der trykt en lang række udsagn om reklame. Opgaveformuleringen lyder: “Write about advertising giving your views. Express your personal opinions and give examples”.

Det er et emne, der kræver viden hos eleven, samt at vedkommende er i stand til at argumentere for sine synspunkter. Det er til gengæld et emne, som mange har arbejdet med i løbet af deres skoletid, så de burde have opsamlet den tilstrækkelige baggrundsviden til at kunne skrive om det. Imidlertid var det de færreste, som valgte dette emne – cirka 10 %. Men måske har der ikke været tale om et fravalg, men snarere et tilvalg af et af de andre emner.

De elever, som valgte at skrive om Advertising, var til gengæld dygtige elever, som stort set alle placerede sig i den øvre del af karakterskalaen. Ikke blot var de i stand til at udtrykke viden og holdning til emnet, de fleste var også i stand til at udtrykke sig på et flydende og forholdsvis præcist engelsk. De kunne diskutere virkemidler samt inddrage egne erfaringer. De var desuden gode til at disponere, så deres tekster blev velstrukturerede og logiske.

Friendship

Emne 2 er Friendship og har vist sig at være det helt store hit. Over 50 % af eleverne har valgt at skrive om dette emne. På et dobbeltopslag er der et billede af en opslagstavle med forskellige små opslag, der alle omhandler venskab, og som skal give eleverne idéer til, hvad de kan inddrage i deres besvarelse. Opgaven er formuleret på følgende vis: “Give your views on friendship and why it is important to have a friend. You may include some examples”.

Det har som nævnt været et yderst populært emne – specielt blandt efterskoleelever, som har skrevet mange gode og rørende opgaver om de venskaber, de har knyttet under deres ophold. Venskab betyder alt i den alder. Opgaverne inden for dette emne har været af svingende kvalitet. Der har været mange rigtig gode opgaver, men der har også været en del, der bare har skrevet derudaf uden at overveje at lave en disposition og få struktureret indholdet. Oplægget er blevet flittigt brugt – nogle gange endda så kraftigt, at det har nærmet sig afskrift.

The Road Ahead

Det sidste emne er The Road Ahead. Det er den fabulerende opgave. På et dobbeltopslag ser man et yderst dystert billede af en grusvej, som forsvinder ude i horisonten. Derudover er der et tekststykke fortalt i første person om en person, der i en trykkende hede er på vej væk fra sin bil i dette øde og golde landskab. Opgaven er, at eleverne skal fortælle deres historie, hvori de inddrager, hvorfor de var der, hvad der var sket, hvad de besluttede at gøre, samt hvad der skete bagefter.

En del elever har desværre glemt at læse opgavebeskrivelsen grundigt, men er blot begyndt at fortælle deres historie inspireret af billedet. Dette er en opgave, hvor eleverne er nødt til at bruge fordatid, datid og eventuelt fremtid for at få fortalt historien. En del elever bruger flash backs. Der er i det hele taget blevet fortalt mange gode og spændende historier/noveller inden for dette emne. En del har valgt at placere handlingen i Australien eller USA og får på den måde inddraget deres kendskab til kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Nogle har hentet deres inspiration i noveller, der er blevet læst i klassen. Dette ses, da flere i samme klasse fortæller historier med samme plot. Nogle har hentet inspiration fra film og tv. Atter andre har ladet sig inspirere af det andet prøveoplæg om venskab og får det flettet ind i deres fortælling. Alt dette er helt i orden. Det er imidlertid ikke i orden, at de glemmer, at det er en bil, fortælleren har forladt, når det beskrives i oplægget. Der blev af nogle inddraget motorcykler og rumskibe.

Det er et emne, hvor eleverne får vist deres forfatterkompetencer. Mange elever er dygtige til at opbygge historier og skrive i et meget malende sprog med hyppig brug af adjektiver.

Elevbesvarelsene

Eleverne har meget på hjerte, og de gør sig mange overvejelser, som viser, at de kan udtrykke deres glæder og bekymringer, orienteringer og værdier. De er ligeledes i mange tilfælde gode til at udtrykke deres tanker og følelser på et funktionsdueligt engelsk.

Der er naturligvis stor forskel på niveauet i de enkelte besvarelser. Nogle censorer melder om, at deres opgaver generelt har ligget på et meget højt niveau, hvorimod andre skriver det modsatte.

Sammenfattende set kan der spores en svag fremgang i forhold til tidligere år. Vi skal huske på, at det er nye elever, der kommer i 10. klasse hvert år, så vi kan ikke forvente, at de har lært af tidligere elevers fejl, men det, man kan forvente, er, at lærerne lægger mere vægt på undervisningen i skriftlig engelsk med udgangspunkt i de tilbagemeldinger, der er kommet de tidligere år. Endelig er det forventeligt, at den skriftlige prøve i 9. klasse vil have den effekt, at eleverne bliver trænet mere målrettet i at skrive på engelsk.

Det er vigtigt, at eleverne først og fremmest lærer, at de skal læse opgaveformuleringen grundigt, så de er sikre på at kunne opfylde de stillede krav. Dernæst skal de gå i gang med skriveprocessen. Det er vigtigt, at stoffet er struktureret og gennemarbejdet. Ligesom en sidste korrekturfase ville kunne hjælpe med til at få rettet mange fejl.

Eleverne vil ligeledes kunne forbedre deres præstationer ved at tænke på, at det er en engelskprøve, de er oppe til, hvor man blandt andet lægger vægt på, om de kender til kultur- og samfundsforhold i engelsktalende lande. Derfor er det ikke så smart at vælge Polle fra Snave som eksempel på en reklame.

Langt de fleste elever skriver en-to sider på computer. Der er en tendens til, at hvis opgaverne bliver meget længere, så er der ikke tid til at gennemarbejde dem. Det er vigtigt at pointere over for eleverne, at kvalitet er vigtigere end kvantitet!

It

Over 95 % af eleverne bruger computer til prøven. Det er imidlertid bemærkelsesværdigt, at der indimellem er hele klasser, som har skrevet i hånden. Disse elever bliver stillet ringere. De skal bruge tid på indskrivning og har ikke adgang til stave- og grammatikkontrol samt eventuelt elektroniske ordbøger.

I år var det første gang, at det var lovligt at bruge grammatikkontrol til FS10 i engelsk. Det kan naturligvis være svært at spore, om det har gjort nogen forskel; men flere censorer melder, at de mener at kunne ane en svag forbedring, som kan skyldes brug af grammatikkontrollen.

Vores elever er efterhånden rigtig gode til at betjene en computer. Der har dog været eksempler på elever, som har mistet større eller mindre dele af deres opgaver, fordi de ikke har været øvede nok i brugen af computeren, så de husker at sætter pc'en til at gemme med regelmæssige tidsintervaller.

Det kræver ligeledes øvelse at kunne bruge stave- og grammatikkontrollen fornuftigt. Alt for mange elever får en falsk tryghed ved at bruge disse og finder ikke selv de fejl, som stavekontrollen ikke registrerer, for eksempel or/ore, which/witch. Eller når de skal rette, så vælger de blot det første forslag, som computeren kommer med. Ordbøgerne skal stadigvæk bruges!

Snyd

Trods de mange fordele som brugen af computer giver, kan der imidlertid også være en negativ side. Der er i år blevet konstateret adskillige eksempler på snyd. Nogle skoler har ikke kunnet lukke for internetadgangen under prøven, hvilket har medført, at eleverne har kopieret afsnit fra internettet over i deres opgaver. Ligesom andre elever har været inde i computerens dokumenter og hente afsnit fra

gamle opgaver. Årvågne censorer og lærere har heldigvis været med til at afsløre disse eksempler. Det er dog ikke til at vide, om der skulle være nogle tilfælde, som ikke er blevet fundet. Det er derfor vigtigt at understrege, at vagterne under prøverne skal være meget opmærksomme på de muligheder, der ligger her for at snyde. De elever, der bliver grebet i at snyde, bliver ifølge reglerne bortvist fra prøven af skolens leder. Disse elever må aflægge prøven på ny ved næste prøvetermin.

Ordbøger

Det kræver øvelse at få glæde af sine ordbøger. Mange elever mestrer heldigvis at slå korrekt op i en ordbog. Der er dog stadigvæk en del, som vælger det første det bedste ord og på den måde får skrevet noget uforståeligt eller ufrivilligt morsomt som for eksempel:

“Bad friends are not worthy to collect”.

“It was not my cover that had been punctured”.

“Many connoisseur my uncle”.

“After a lump of time”.

“The grass hitting machine”.

“I could be so loneless”.

“It was the best that have spooned me”.

Ordbogen ville ligeledes med fordel kunne bruges til idiomatiske udtryk, så eksempler som de følgende kunne undgås:

“So I took the long leg forward”.

“But we toke wrong.

“I putted the speeder in bottom”.

Så er der alle danismerne:

“They plague me to come”.

“My dad moved into me”.

“We decided us to sleep”.

“I have let it go out on my friends”.

Diverse stavefejl må ligeledes fremkalde et smil indimellem. Hvis stavekontrollen var blevet brugt hensigtsmæssigt, ville en del af disse fejl kunne undgås:

“She was in love with a gay”.

“I went down the wrote”.

“I have to live with the quilt and the sorrow”.

“They had raced me, loving and caring”.

“The birds were sinning in the trees and the sun was shinning”.

Den nye karakterskala

Denne prøvetermin var den første sommer, hvor den nye 7-trins-skala skulle anvendes. Mange lærere har været på kursus i brugen af den nye karakterskala, og alle har kunnet øve sig i at bruge den gennem hele skoleåret.

Langt størsteparten af de skriftlige censorer skriver, at den nye karakterskala har været let at bruge. Der har været færre forhandlinger om karakterfastsættelsen mellem lærer og censor. Man har brugt de beskrivelser, som der er lavet til karaktererne 2, 7 og 12. (Se: <http://us.uvm.dk/gymnasie/karakter/documents/Engelskinkl.10.kl.220507.pdf>). En del mangler dog det gamle 9-tal, da de synes, at 7-tallet er meget bredt. Der udtrykkes optimistisk forventning om, at efter lidt tilvænning vil den ny skala komme til at fungere udmærket. Nogle censorer ville dog have foretrukket, at vi havde fået bogstaver som i andre lande, så vi var ude over sammenligningen med 13-skalaen.

Næsten alle censorer har benyttet evalueringsskemaet i prøvevejledningen under retningen af opgaverne. De giver udtryk for, at det har været et brugbart redskab kombineret med lidt ekstra notater om den enkelte opgave. Når evalueringsskemaet bruges, skal der lægges mest vægt på afsnittet med sprog og sprogbrug.

Praktiske forhold

De rent formelle og praktiske forhold i forbindelse med de skriftlige prøver er endnu ikke på plads på alle skoler. Først og fremmest skal de tilsynsførende sættes ordentligt ind i reglerne, så de kan gribe ind over for eventuel snyd. De skal ligeledes vide, at de afleverede ark skal være nummererede, helst

sammenhæftede og underskrevne af såvel eleven som den tilsynsførende, uden angivelse af afleveringstidspunkt. Endelig skal de lægge opgaverne i samme rækkefølge som på den medfølgende karakterliste.

Dernæst skal opgaverne sendes til den beskikkede censor samme dag, som prøven er blevet afholdt. Når klassens lærer (til FS10) har rettet opgaverne og afleveret sin karakterliste på kontoret, skal skolen så hurtigt som muligt – og i hvert fald senest den stipulerede dato i Det grønne hæfte – sende lærerens karakterliste til underskrift hos den beskikkede censor, så der er tid til en eventuel forhandling om karaktererne. Censor må ikke indlede en forhandling, før vedkommende har fået lærerens karakterliste samt en kopi af den pågældende elevs opgave.

Det kræver åbenbart lidt tilvænning for skolerne at finde ud af, at der er forskellige procedurer til henholdsvis FSA- og FS10-prøven.

FS10, mundtlig prøve

Denne prøve er blevet gennemført efter den gamle model med forberedelsestid til lytte- og læsetekst, hvorefter eleverne kommer ind og redegør for disse samt deltager i en samtale om indholdet og de kultur- og samfundsforhold, som er blevet berørt i oplægget. En censor skriver:

”Selve prøven har været uproblematisk på denne måde. Eleverne har været rimeligt gode til at perspektivere teksterne/emnerne og har formået at tale frit og interesseret om diverse emner”.

I år har der dog været det forhold, at denne prøveform har været ny for eleverne, da de sidste år gik op efter den nye prøveform i 9. klasse. Derfor har lærerne måttet bruge tid på at øve denne prøveform med dem.

Lærerne kender efterhånden denne prøveform godt, så alt foregår, som det skal. Censorerne melder, at tekstopgivelserne de fleste steder har været alsidigt sammensat.

”Tekstopgivelserne var gode med mange andre tekster end blot lærebogssystemer. Mange bruger film, og det støtter især de svage elever. Internettet bliver også flittigt brugt”.

”Et godt nyt område for mig var, at der blev brugt en del lyrik”.

Prøveoplæggene har fortrinsvis været de kendte, forlagsproducerede materialer. Nogle havde også fundet oplæg på nettet. Her var der dog nogle af dem, som havde en ret høj sværhedsgrad.

Tak til censorerne

Der skal lyde en stor tak fra min side til de beskikkede censorer, som gennem deres censorevalueringsskemaer har medvirket til, at dette dokument har kunnet skrives. Tak for gode, interessante tilbagemeldinger og input. Derudover tak til censorerne, fordi I har medvirket til, at prøverne er blevet gennemført i en god atmosfære, samt at alle parter har kunnet få udbytte heraf.